

**ДО ЧЛЕНОВЕТЕ НА НАУЧНО ЖУРИ
ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА
ОНС „ДОКТОР“ ПО ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „ФИНАНСИ, ПАРИЧНО
ОБРЪЩЕНИЕ, КРЕДИТ И ЗАСТРАХОВКА (ФИНАНСИ)“**

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Теодора Димитрова, катедра „Финанси и кредит“, СА „Д. А. Ценов“ – Свищов, научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“

Автор на дисертационния труд: Марина Иванова Милинова, редовна докторантура, обучение финансирано от държавата, по област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление: 3.8. Икономика, докторска програма: „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (Финанси)

Тема на дисертационния труд: „ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА БЛОКЧЕЙН ТЕХНОЛОГИИТЕ ВЪРХУ ФИНАНСОВИТЕ ИНСТИТУЦИИ В БЪЛГАРИЯ – ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦИИ И РЕШЕНИЯ“

Настоящото становище е изготвено съобразно изискванията на съществуващия Закон за развитие на академичния състав, Правилника за неговото приложение и Правилника за развитие на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

I. Общо представяне на дисертационния труд.

Дисертационният труд е в обем от 165 страници. В композиционно отношение се състои от въведение, три глави, заключение, библиография, приложения. Налице е балансирана и логична класическа структура.

Избраната тема се отличава с актуалност, значимост и дисертабилност.

Актуалността на изследването се определя от постоянно нарастващата роля и значение на блокчейн технологиите върху дейността на финансовите институции. Надграждането и разширяването на научните изследвания в областта на блокчейн технологиите определят неговата значимост.

Обект на изследване са блокчейн технологиите с техните особености и предимствата, които предоставят пред финансовите институции.

Предметът на изследване е фокусиран върху възможностите за използване на блокчейн технологиите във финансовия сектор у нас.

Основната цел на дисертационния труд е да се разкрие степента на въздействие и предизвикателствата, които представят блокчейн технологиите, с навлизането във финансовия сектор в България.

За изпълнението на основната цел са формулирани следните задачи:

1. Изследване на водещи теоретични постановки за определяне същността и характеристиките на блокчейн технологията;

2. Проучване на основните проблеми и решения при прилагането на блокчейн технологиите;
3. Изследване на възможните ефективни регулации при използването на блокчейн технологиите;
4. Предизвикателствата пред финтех компаниите при финансирането с алтернативни способности;
5. Влияние на блокчейн технологиите и финтех моделите върху финансовият сектор.

Основната изследователска теза, която авторът защитава в дисертационния труд е, че прозрачността на блокчейн и осигуряването на по-висока ефективност и сигурност на по-ниска цена, ще доведе до революция при обработване на плащанията и лесен достъп до осигуряване на финансови средства.

За методи на изследване в дисертационния труд са избрани: анализ и синтез; абстракция и обобщение; индукция и дедукция; класификация на научните изследвания. В изследването е приложена и т.нар. обоснована теория, която представлява систематичен метод за изследване. Също така се използва и сравнителният анализ, за да се очертаят характеристиките и отличителните особености както на теоретическите, така и на практическите аспекти на въздействието на блокчейн технологиите върху кредитните институции в България. При доказването на работните хипотези са приложени SWOT анализ и симулационен математически модел, основан на анкетно проучване, проучване на терен, статистически инструментариум – SPSS, Excel, PP. За илюстриране на резултатите и постигане на по-добра прегледност в изследването са включени таблици и графични изображения.

При разработката на настоящата дисертация са възприети някои ограничения в обхвата на изследването – извън обхвата на изследването остават теми, свързани с възможността за ефективно приложение на блокчейн технологиите в други сектори на икономиката, извън финансовите институции.

Използваната научна литература е цитирана коректно. Задълбочено са проучени и анализирани актуални български и чуждестранни специализирани публикации.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Изследователската логика и структурата на дисертационния труд са добре изградени. Дисертацията се основава върху изследвания на научни разработки на български и чуждестранни изследователи в свързаната област.

При структурирането докторантът на първо място (в първа глава) е изяснил ключови въпроси относно блокчейн технологиите в съвременната икономика чрез критичен теоретичен анализ на същността, еволюцията и предизвикателствата с регулациите при финансовите институции. Хронологично е презентирана еволюцията от криптоактиви към криптовалута.

Втора глава има подчертано аналитичен и изследователски характер – разглежда характеристиката на финтех компаниите, като на тази основа се изследва и въздействието на блокчейн технологиите при финансиране на финтех компаниите.

Специално внимание е отделено на анализа на приложимите регулации при използването на блокчейн технологиите във финтех сектора.

Глава трета е посветена на анализ на ефектите от финансовите приложения на блокчейн технологиите, в т.ч. върху сигурността на финансовите транзакции. Въз основа на резултатите от проведено авторско анкетно проучване са приоритизирани предизвикателствата пред финансовия сектор при приемането на блокчейн технологиите и са предложени иновативни решения.

Формулираните препоръки в заключителната точка придават завършеност на разработката, а обобщаващите изводи и постановки, представящи авторските възгледи в края на всяка глава, допълнително подчертават качествата ѝ. В заключението на разработката докторантът систематизира основните обобщения, изводи и постигнати резултати, които могат да бъдат разглеждани като научни приноси – същността на всяко изследване от подобен тип. Това, от своя страна, дава основание за потвърждение на поставената в началото на разработката изследователска теза.

Следвайки горната изследователска логика, авторефератът е разработен в съответствие с основните моменти от дисертационния труд, подчертавайки приносите на автора. Той отразява в синтезиран вид съдържанието, основните резултати и изводи, постигнати в процеса на изследването. В него се съдържат всички необходими елементи за съставяне на автореферат към дисертационен труд, в т.ч. обосноваване актуалността на темата, очертаване на обекта, предмета, целта, задачите, изследователската теза и методологията на изследването, представяне на структурата и съдържанието на труда, както и насоки за бъдещи изследвания по темата на дисертацията, справка за приносите, справка за съответствие с националните изисквания, списък на публикациите на докторанта, декларация за оригиналност на дисертационния труд.

Като публикации по темата на дисертацията са представени 4 броя – доказателство, че ключови аспекти от изследването са направени достойно на научната общност, в т.ч. и чрез участия в научни форуми, както и че са покрити националните изисквания за минимален брой точки съгласно Правилника за приложение на закона за развитие на академичния състав в Република България.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Дисертационният труд надгражда съществуващи и представя нови научни идеи с научна и практико-приложна значимост за въздействието на блокчейн технологиите върху финансовите институции. Внимателният прочит на дисертационния труд дава основание да бъдат открити като научни и научно-приложни приноси следните:

1. Въз основа на задълбочен обзор на научната литература по свързаната проблематика, авторът предлага комплексна систематизация на теоретичните аспекти в областта на блокчейн технологиите и криптоактивите, и собствено виждане за значимостта на технологията блокчейн в дейността на финансовите институции.

2. Чрез теоретико-практически анализ, авторът дефинира мястото и ролята на финтех компаниите, методологично презентира блокчейн технологиите, и отличава спецификите на приложимите регулации при използването на блокчейн технологиите във финтех сектора.

3. Въз основа на проведено анкетно проучване и сравнителен анализ на световната и националната практика, авторът презентира собствено виждане за състоянието и тенденциите във финтех сектора в България, анализира приложимите блокчейн технологии във финансовите институции, и оценява адекватността на съвременния регулаторен режим.

4. Чрез използване на проспективен анализ, авторът тества възможности за съставяне на конкретни прогнози за очаквани ефекти от въздействието на блокчейн технологиите върху финансовите институции, като формулира препоръки и предложения за оптимизиране на процеса по внедряване на блокчейн технологията в различни отрасли и публичната администрация, с отчитане на новите икономически реалности.

IV. Критични бележки, въпроси и препоръки по дисертационния труд.

По отношение на дисертационния труд, в т.ч. основното изложение и авторската аргументация нямам съществени критични бележки и препоръки.

Въпроси по дисертационния труд:

1. Коментирайте основните рискове пред финансовия сектор при приемането на блокчейн технологиите.

V. Обобщено заключение и становище.

Представеният за становище дисертационен труд притежава характеристиките на цялостно, задълбочено и завършено научно изследване по значим икономически проблем. Считам, че поставените в увода цел и задачи на дисертационния труд са постигнати в хода на изследването. Формулираните в заключението научни и научно-приложни приноси и резултатите от проведеното практическо проучване могат да бъдат определени като реални постижения на докторанта.

За целите за вземане на решение от Научното жури за присъждане на ОНС „доктор“ по докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (Финанси), давам положителна оценка на дисертационния труд на тема „ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА БЛОКЧЕЙН ТЕХНОЛОГИИТЕ ВЪРХУ ФИНАНСОВИТЕ ИНСТИТУЦИИ В БЪЛГАРИЯ – ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦИИ И РЕШЕНИЯ“ и предлагам на членовете на Научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“ (по икономика) на Марина Иванова Милинова.

Дата: 06.12.2024 г.

проф. д-р Т. Димитрова